

Zo zoon zo vader

Ton Thissen

In een rubriek als deze schuilt het gevaar van de eenzijdigheid. Je bent als redacteur uit op vertellers en die tref je bij uitstek aan in de categorie imkers met een respectabel verleden. Zij hebben veel meegemaakt en kunnen daar eindeloos over verhalen. Diversen van hen passeerden dan ook reeds de revue.

Van de omgekeerde wereld is sprake waar het Jeroen Jansen (18) uit Drempt betreft. Zijn verleden als imker is beperkt en zijn verslag daarvan navenant, maar het bevat twee elementen die nogal afwijken van de traditionele gang van zaken: hij was er wel erg vroeg bij en vader Gerrit trad gaandeweg in de voetsporen van zijn zoon.

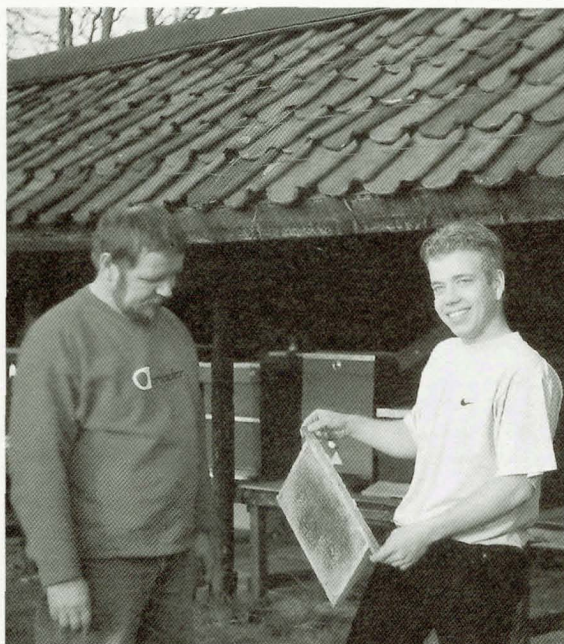
Al meermalen is de cursus die sinds 1996 door Bert Polman uit Doesburg gegeven wordt, in ons blad aan de orde geweest. Jeroen behoorde met nog een 5-tal klasgenootjes tot de eerste cursisten. Wat meneer Polman kwam vertellen in groep 8 van de basisschool, viel bij Jeroen meteen in goede aarde. Ook weer niet zo vreemd, want van kindsbeen af kwam hij volgens zijn moeder al met de gekste insecten aanzetten. En ook dat had hij weer niet helemaal van vreemden: zijn overgrootvader hield bijen. Overigens is Jeroen als aankomend hovenier iemand die de natuur zeer ter harte gaat. Al met al toch geen garantie voor het ook daadwerkelijk 'in de bijen gaan'. Jeroen: Meneer Polman heeft ons enthousiast gemaakt voor de honingbij. Na deze kennismakingscursus ben ik lid geworden van de imkervereniging Doesburg (een afdeling van ABTB red.). Daar werd een zeer ervaren imker, Arie Snieder, mijn mentor. Twee jaar lang kreeg ik van hem elke woensdagmiddag eerst theorie en daarna praktijk aan zijn bijenkasten bij hem thuis. Een betere beginnerscursus kun je je niet wensen.' Pieter, Jeroens moeder, komt dat bijvallen: 'Voor al de begeleiding die Jeroen toen gekregen heeft, heeft ervoor gezorgd dat hij een enthousiast imker is geworden. Deze vorm van begeleiding verdient zeker navolging. Zo'n mentor is van onschatbaar belang.' Maar nu mengt ook vader Gerrit zich in het gesprek: 'Als ouders vonden wij het ook belangrijk om deze hobby te stimuleren. Zo heb ik Jeroens eerste kasten gemaakt. Bovendien sponsoren wij als ouders de hobby's van onze kinderen. Zelf ervoor werken en sparen hoort daar natuurlijk ook bij.'

Zoon, vader, opa, overgrootvader en de rest

Het is wat vader Gerrit betreft niet bij kasten timmeren gebleven. Hij bleek al gauw door zijn zoon aangestoken en moet bekennen de indruk te hebben op dit moment fanatieker met de bijen bezig te zijn dan Jeroen. Samen hebben ze – Jeroen begon met een paar zwermen – nu zo'n 11 volken, verdeeld over de verenigingsstal in Doesburg, een kennis in Giesbeek en opa Jansen in Hoog-Keppel. In het voorjaar staat er een 6-ramer in de eigen achtertuin, want bijenhouden in je eigen tuin is toch het leukste. Je zet er een stoel bij en je slaat het wonder via de vliegplank gade. Opa in Hoog-Keppel is de enige van vier generaties die zelf geen bijen had, maar wel aan zijn zoon Gerrit en kleinzoon Jeroen vertelde over de praktijken van zijn vader. Jeroen: 'En opa schept moeiteloos een zwerm voor ons als wij vanwege ons werk niet beschikbaar zijn.' Voor de samenwerking tussen Jeroen en Gerrit is een code gevonden. Op de eerste plaats spelen de argumenten die men ontleent aan de ervaring die men gaandeweg heeft opgedaan. Bij staking der stemmen is er het telefoontje naar de mentor. Brengt dat geen bevredigende oplossing, dan geldt de regel dat de eigenaar van het volk – want zó samen zijn ze nou ook weer niet – bepaalt wat er gaat gebeuren. De nasleep van het een en ander is de kern van de discussie 's avonds aan tafel waaraan alle gezinsleden deelnemen en waarbij het belang van de bijen de doorslag geeft.

Tweemaal raar

Jeroen: 'Ja, dat hoor ik wel eens, als ze mij naar mijn hobby's vragen. Niet dat ze het gek vinden, eerder omdat het niet zo vaak voorkomt dat een tiener er bijen op na houdt. Het ligt natuurlijk ook wel in de lijn van mijn vak. Maar toch, buitengewoon blijft het wel, ook in mijn vakgebied.' Hij heeft daar echter geen problemen mee. Integendeel, hij vindt het heel leuk collega-hoveniers, vrienden en kennissen te laten zien dat insecten niet zo eng zijn als waarvoor ze doorgaans versleten worden en dat bijen er niet op uit zijn mensen aan te vallen. Bij het scheppen van een zwerm laat hij dat dan ook duidelijk blijken. Voor de buitenstaander verricht hij een huzarenstukje, maar als ingewijde weet hij dat een zwerm doorgaans vriendelijk van aard is. 'Het scoort natuurlijk wel als je zo'n klus onbeschermd uitvoert. Maar dat ligt meer aan de bij dan aan de imker.'

Gerrit en Jeroen voor de bijenstal van de imkervereniging in Doesburg.

Wat hij dan op zijn beurt raar vindt bij veel mensen is niet dat ze insecten eng vinden, maar dat die volgens hen wel altijd meteen steken of bijten of er andere nare gewoonten op na houden. Daarbij gooien ze veel van wat vliegt op één hoop: wespen, hommels en bijen. Vader en zoon worden nog wel eens gevraagd het een en ander 'op te ruimen'. Ze laten dan niet na om van bijvoorbeeld een hommelnestje te laten zien dat de beestjes heel vreedzaam zijn. Een lastig wespennest halen ze weleens weg. 'Wat opvalt', zeggen ze, 'is dat kinderen vaak helemaal niet bang zijn voor bijen. Onze imkervereniging staat wel eens met bijen op braderieën e.d. Daar komen vaak onmiddellijk kinderen op af en als je die dan begint uit te leggen wat ze door de ruiten van de observatiekast zien, raken ook hun ouders geïnteresseerd.'

De bij voorbij

Wie het gedrag van bijen buiten de kast wil volgen, staat al gauw tot aan zijn knieën in de bloemen. Jeroen: 'Voor mij betekent dat twee vliegen in één klap. Ik zie mijn bijen druk in de weer en kan tegelijkertijd de namen en kenmerken van allerlei planten nog eens doornemen, want dat is een vak bij ons op school. Als meer mensen zouden imkeren zou men zich in dit landje meer bewust worden van onze flora. Dan zie je bijvoorbeeld dat de paardebloem het meest voorkomt in wat kleinere weilanden waar liefhebbers hun paard in hebben lopen. Je komt er

dan bijvoorbeeld ook achter dat je nooit met chemische bestrijdingsmiddelen op open bloemen moet spuiten.' In dit verband valt de naam van Arie Koster. Eerst wat gefronste voorhoofden, dan staat Jeroens moeder op en haalt twee boeken van Koster uit de boekenkast. 'Oh die, ... ja natuurlijk, daar staan goeie dingen in.' Want met bloemen en bijen is een biotoop niet rond. Er zijn ook nog vogels en andere zaadeters waar we zuinig op moeten gaan worden. In dit verband wordt ook het plan van de provincie Gelderland toegejuicht de uiterwaarden van de IJssel voor dergelijke biotopen te bestemmen. Maar voorlopig houden zoon en vader (en opa en de rest van het gezin) zich met bijen bezig. Gerrit wat meer dan Jeroen, omdat eerstgenoemde er wat meer tijd aan kan besteden en dat ook moet, want hij heeft de meeste volken. Er gaan heel wat uurtjes inzitten. In het hoogseizoen hele weekenden maar ook door de week als het e.e.a. gedaan moet worden, omdat je anders te laat bent. 'Waar je nooit te laat mee mag zijn, is het inwinteren. Daar besteden wij veel aandacht aan', aldus Gerrit. Dat kan Pieter Jansen beamen. Zij zorgt in die periode namelijk voor de 'bijensoep'. Een term die buiten huize Jansen nog wel eens op verbazing stuit maar die na uitleg duidelijk maakt, hoe na de bijen dit imkersgezin aan het hart liggen.

211

Rectificatie

In Bijen 11(5): 143 (2002) is per abuis de verkeerde tekst bij de verkeerde foto geplaatst.

De correcte foto staat in Bijen 11(6): 177 (2002). Met excuses aan de inzenders.

Hieronder de tekst die hoort bij de foto in Bijen 11(5): 143 (2002):

Op de foto Arjan van Damme, 17 jaar oud en in het bezit van vijf bijenvolken. Arjan is op zijn 13de begonnen met bijenhouden; een zwerm die in de boomgaard van een collega-imker hing. Zijn bijenkasten staan in de boomgaard van zijn oom. Nadat zijn eerste volkje doodging kreeg Arjan van een collega-imker een carnica volk en dat doet het prima. Arjan heeft in het seizoen zo'n zestig potjes honing geslingerd en is van plan om nog lang met bijenhouden door te gaan. Arjan woont in Hoedekenskerke (Zeeland).